

Виявлення розбіжностей за етнічною, кастовою, гендерною приналежністю

Коротка довідка для країн про Індекс багатомірної бідності 2021 року

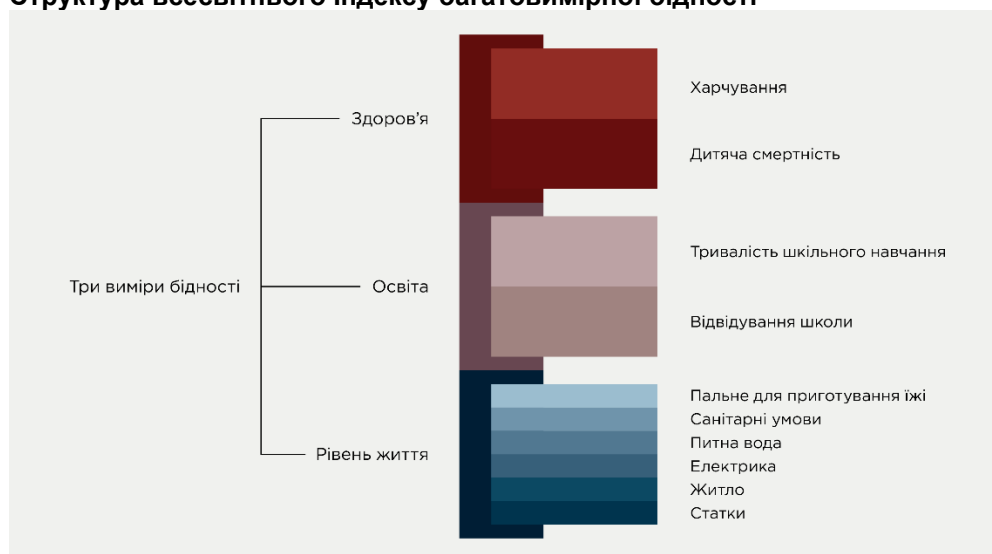
Україна

Що таке всесвітній Індекс багатомірної бідності?

Ціль сталого розвитку 1 передбачає подолання бідності в усіх формах по всьому світу. Всесвітній Індекс багатомірної бідності (ІББ) вимірює абсолютну бідність у понад 100 країнах, що розвиваються. З цією метою для кожної людини враховуються показники скрути, що можуть частково дублюватися, по 10 індикаторах у трьох рівнозначно зважених категоріях: здоров'я, освіта та рівень життя (див. рисунок). Категорії здоров'я та освіти мають по два індикатори, тоді як рівень життя — шість індикаторів.

Всі індикатори, необхідні для обчислення ІББ для країни, беруться з одного й того самого опитування домогосподарств. Кожен індикатор однаково зважується у межах своєї категорії; тобто індикатори здоров'я та освіти зважуються як 1/6, а індикатори рівня життя — як 1/18. ІББ є результатом підрахунку загальної чисельності бідних або випадків багатомірної бідності (частка багатомірно бідного населення) та ступеня багатомірної бідності (середня частка зважених показників скрути, або середній бал скрути¹, серед багатомірно бідних людей), а отже, він чутливий до змін в обох компонентах. Бал скрути 1/3 (одна третя від зважених індикаторів) використовується для розрізнення багатомірно бідних і небідних. Якщо бал скрути складає 1/3 або більше, домогосподарство (і всі його члени) визначається як багатомірно бідне. Особи з балом скрути, що перевищує або дорівнює 1/5, але є меншим, ніж 1/3, визначаються як вразливі до багатомірної бідності. Насамкінець, особи з балом скрути, що перевищує або дорівнює 1/2, живуть в умовах крайньої багатомірної бідності. Показник ІББ варіюється від 0 до 1, і вищі бали означають вищий рівень багатомірної бідності. ІББ доповнює міжнародний показник бідності 1,9 дол. для визначення того, хто є багатомірно бідним, а також структури багатомірної бідності.

Структура всесвітнього Індексу багатомірної бідності

Джерело: ОРНІ 2018

¹ Бал скрути багатомірно бідної людини являє собою суму ваг, пов'язаних з кожним індикатором скрути.

Індекс багатовимірної бідності для України

У Доповіді про стан людського розвитку 2010 року було представлено ІББ, і з 2018 року Офіс Доповідей про стан людського розвитку (HDRO) спільно з Ініціативою Оксфордського університету з питань бідності та людського розвитку готують і публікують оцінки ІББ. Найновіший випуск за жовтень 2021 року охоплює 109 країн, що розвиваються (країни, для яких немає даних опитування, що дозволяють обрахувати ІББ, не включені): «[Виявлення розбіжностей за етнічною, кастовою, гендерною приналежністю](#)» (доступний також [французькою](#) та [іспанською](#) мовами). Повна таблиця з оцінками ІББ доступна за посиланням <http://hdr.undp.org/en/2021-MPI>; цього року ми також презентуємо дезагрегацію за етнічною приналежністю/расою/кастами голови домогосподарства для 41 країни, що мають доступну інформацію. Визначення рівня скрути для кожного показника, а також повна методологія подаються в [Технічній примітці](#) ІББ. Продовжуючи практику минулих років, HDRO оприлюднює статистичні програми, які використовувалися для обрахунку ІББ–2021 у форматі Stata для широкого кола країн (див. <http://hdr.undp.org/en/content/mpi-statistical-programmes>). У 2020 році HDRO вперше випустив програми, що обраховують ІББ в R, відкритому програмному забезпеченні, що доступне за посиланням <https://www.r-project.org/>. Наразі ці програми доступні для 4 обраних країн (Бенін, Республіка Конго, Індія та Ірак). Насамкінець, добірка найчастіших запитань щодо ІББ доступна тут: <http://hdr.undp.org/en/mpi-2021-faq>.

Останні доступні дані опитувань для розрахунку ІББ України стосуються 2012 року. На основі цих оцінок, 0,2 відсотка населення України (107 тисяч людей у 2019 році) є багатовимірно бідними, тоді як 0,4 відсотка вважаються вразливими до багатовимірної бідності (184 тисячі в 2019 році). Ступінь скрути в Україні, який є середнім балом скрути серед людей, що живуть у багатовимірній бідності, складає 34,4 відсотка. Значення ІББ, яке складається з частки багатовимірно бідного населення з урахуванням рівня скрути, становить 0,001. Для порівняння, Казахстан і Грузія мають значення ІББ 0,002 та 0,001, відповідно.

У таблиці А наведено порівняння багатовимірної бідності та монетарної бідності, що вимірюється як відсоток населення, що живе нижче за паритет купівельної спроможності 2011 року 1,90 дол. США на день. Звідси випливає, що монетарна бідність показує лише частину картини. Загальна чисельність бідних або випадків багатовимірної бідності на 0,2 відсоткових пункта вище, ніж масштаб монетарної бідності. Це означає, що особи, які живуть вище межі монетарної бідності все одно можуть відчувати скруту у вимірі здоров'я, освіти та/або рівня життя. Таблиця А також показує відсоток населення України, що живе в крайній багатовимірній бідності. Частка показників скрути по кожному виміру у загальному показнику/рівні бідності доповнює повну картину щодо людей, які живуть у багатовимірній бідності. Дані для Казахстану та Грузії також подаються в таблиці для порівняння.

Таблиця А: Найновіший ІББ для України відносно обраних країн та регіону

	Рік опитування	Значення ІББ	Загальна чисельність (%)	Ступінь скрути (%)	Частка населення (%)			Частка показників скрути в загальній бідності (%)		
					Вразливість до багатовимірної бідності	У глибокій багатовимірній бідності	Нижче межі монетарної бідності	Здоров'я	Освіта	Рівень життя
Україна	2012	0.001	0.2	34.4	0.4	0.0	0.0	60.5	28.4	11.2
Казахстан	2015	0.002	0.5	35.6	1.8	0.0	0.0	90.4	3.1	6.4
Грузія	2018	0.001	0.3	36.6	2.1	0.0	3.8	47.1	23.8	29.1
Європа та Центральна Азія	-	0.004	1.0	38.0	3.2	0.1	1.1	52.8	24.8	22.4

Зверніть увагу: Не всі індикатори були доступні для всіх країн, отож порівняння між країнами слід здійснювати обережно. Якщо індикатор відсутній, вага доступних індикаторів коригується так, щоб у сумі вони склали 100 відсотків. Для детальної інформації див. Технічну примітку ІББ тут:

http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2021_technical_notes.pdf.

6190 = 3,5 с.